

Prof. Tima Šrama lekcijas „Eksegēze par bibliskiem tekstiem, kuras tradicionāli izmanto, lai apkarotu sieviešu ordināciju” fragments

Apustuļa Pāvila 1. vēstule Timotejam 2:8-15

8. Es gribu, lai vīri lūgtu ikvienā vietā, bez dusmām un ķildošānās paceldami šķīstas rokas.
9. Tāpat arī sievas, piedienīgi tērptas, lai rotājas ar biklumu un pieticību, nevis krāšņām matu rotām, zeltu un pērlēm vai dārgām drānām,
10. un ar krietniem darbiem, kā pieklājas sievām, kas solījušās dzīvot dievbijībā.
11. Sievas lai mācās mierā, pilnīgā paklausībā.
12. Un es neļauju sievai vīru mācīt vai valdīt pār vīru, bet tai jāpaliek mierā.
13. Jo Dievs izveidoja Ādamu, tikai pēc tam Ievu.
14. Ne jau Ādams tika pievilts, bet sieva, viņa izdarīja pārkāpumu.
15. Sievas tiks izglābtas caur bērnu dzemdēšanu, ja vien pieticīgas tās paliks ticībā un mīlestībā, un svētumā. Šie vārdi ir uzticami.

8.-12.p. Kas šeit mums ir? Pārsteidzošs īss noteikums vīriešiem un ļoti garš noteikumu saraksts sievietēm. Sievietēm jāgērbjas pieklājīgi, viņas nedrīkst izrādīties ar rotas lietām u.t.t., bet lai sev pierāda ar labiem darbiem. Pie tam, kādus 50 gadus vai varbūt arī 70 gadus pēc Pāvila, Pāvila māceklis, runādams savu skolotāja vārdā, dod pavēli, ka sievai jāstāv klusa un pilnīgā paklausībā, kamēr notiek mācība, ka tai ir jāmācās mierā. Tai nebūs vīru mācīt vai valdīt pār vīrieti vai vīru, jo tas būs pārkāpums pret pakļautības kārtību, jo viņš ir boss!

Argumentācija par šo pavēli ir drusku skandaloza. Es citēju M. Dibeliusa slaveno komentāru par **13-15.p.** "Argumentācija vēstules autoram ir pašsaprotama un neapšaubāma; viņš var sev samierināt ar atsaukšanās uz tādām lietām kā '*sieva tiks izglābta vai pestīta caur bērnu dzemdēšanu*'. Atbilstoši 2.Moz. tekstam, Ieva ir dēvēta par otrās šķiras būtnes un viņu vaino, ka viņa atļāva čūscai viņu pavedināt. Savukārt Pāvils ļoti labi zināja, ka tas bija Ādams, kas "izgāzās" (skat. Rom. 5: 12 un tālāk). Timoteja vēstules autors, izmantojot jūdu tradīciju, pēc kuras čūska it kā baudīja nešķīstas izdarības ar Ievu, varbūt izdomāja šo "jēdzienu", ka sievas pestīšana nāks caur bērnu dzemdēšanu (pamatots uz 1.Moz. 3: 16). Jo bija tāda ideja, ka jā kāds grēko, tad viņš vai viņa caur to ir izglābts."

Pēc Dibeliusa domām, impulss šai plašajai traktēšanai par jautājumiem attiecībā uz sievietēm varbūt ir meklējams situācijā, kurā atrodas draudzes. Bija kristieši, kuri uzsvēra askētismu, sevišķi seksuālo askētismu. Starp pretinieku pazīmēm, ko pastorālo vēstulju autors var nosaukt, ir šis "Tie aizliedz laulības" (1.Tim. 4:3). Vienā specifiskā situācijā vēstules autors aizstāv dabisko kārtību, bet tas nav attaisnojums pamest fundamentālus kristiešu ieskus, kā mēs tos atrodam, piemēram, vēstulē Galatiešiem 3: 26-28.

Patriarhija iestājās vairāk un vairāk. To mēs atrodam tekstos, ko rakstīja Romas bīskaps 1.Klementa vēstulē, un ļoti dramatiski Antiohijas Ignāta vēstulēs (ap 120.g.) it kā tas būtu visdabiskākā lieta pasaulē. Kā priekšnoteikumu Ignāts arī pieņem domu, ka tikai vīrieši drīkst ieņemt garīgo amatu. Sievietēm paliek sociālais darbs, varbūt atraitnes amats. Viņš atbalsta hierarhiju, kur ir bīskapi, presbitēri un diakoni, jo tas ir attēls, atspoguļojums no dievišķas hierarhijas debesīs. Bīskaps vada Dieva vietā, presbitēri vada apustuļu koncilas vietā. Šī ir metafiziska Baznīcas amatu slavināšana (glorification). Ignāts raksts: "Sekojiēt bīskapam, tāpat kā Jēzus sekoja Tēvam." Arī "Mums vajag uzskatīt bīskapu kā pašu Kungu." Vai arī: "Bez bīskapa nav nekādas kristības vai svētais vakarēdiens. Vienalga, kur bīskaps ir, tur ir arī Jēzus Kristus, tur ir katoliskā Baznīca." Kā mēs redzam, tagad ir pazudusi doma, ka "nav atšķirības starp vīriešiem un sievietēm – jūs esat visi viens Kristū"; tagad it tikai vīrieši, kas dod mācību un vada Baznīcu. Tagad Baznīca ir uztverta kā līdzīga patriarhālai ģimenei. Tā vienlīdzība Kristū starp sievietēm un vīriešiem, vergiem un brīvajiem, tagad pārvēršas pakļautības modelī. Šajā ziņā kristiešu kopiena kļūst pasaulīga tā pat, kā visa pārējā sabiedrība (skat. Kol. 3: 18 – 4: 1; Efez. 5: 21 – 6: 9; 1.Pēt. 2: 13 – 3: 7).

Lai slava Dievam, ka lietas ir mainījušās, nevis tik ātri, kad atnāca Reformācija, bet reformētā kristietībā pēdējos apmēram 50 gados. Lietas ir mainījušās, bet – mums vēl ir garš ceļš ko iet!

No angļu valodas tulkojusi Vija Klīve